

บทที่ 3

ระเบียบวิธีการศึกษา

วิธีการศึกษา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์ : ศึกษาเฉพาะกรณีศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว โดยมีวิธีการศึกษาดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร (Documentary Survey) โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ ตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง บทความ วิทยานิพนธ์ งานวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Survey) โดยการเก็บข้อมูลเป็น 2 ลักษณะดังนี้

2.1 ศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว โดยการสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา พนักงานคุมประพฤติ พยาบาลวิชาชีพ นักอาชีวบำบัดที่ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ภายในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว

2.2 สัมภาษณ์จากผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เข้ามารับการฟื้นฟู มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 90 วัน จำนวน 45 ราย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน

1. แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการฟื้นฟู มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 90 วัน ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว

2. แบบสัมภาษณ์อย่างมีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์นักสังคมสงเคราะห์ นักจิตวิทยา พนักงานคุมประพฤติ พยาบาลวิชาชีพ นักอาชีวบำบัด ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว

แบบสัมภาษณ์ ได้จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารข้อมูล และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นกรอบแนวความคิดในการศึกษา แล้วสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยมีขั้นตอนการพัฒนาแนวทางการสร้างแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ดังนี้

1. การพัฒนาประเด็นการวิเคราะห์ อาศัยแนวทางจากเอกสารต่าง ๆ นำมาพัฒนาเป็นประเด็นแนวทางการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก
2. นำประเด็นแนวทางการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยให้ผู้เชี่ยวชาญและมีประสบการณ์ช่วยตรวจสอบความครอบคลุมของประเด็นการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

กลุ่มประชากรที่ใช้ในการศึกษา

กลุ่มประชากรในส่วนของข้อมูลเชิงคุณภาพ เพื่อทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

1. ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการฟื้นฟู มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 90 วัน ของศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว จำนวน 45 ราย
2. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 2 ราย และนักจิตวิทยา จำนวน 2 ราย
3. เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานโดยได้รับมอบหมายงานจากศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว ได้แก่ พนักงานคุมประพฤติ จำนวน 2 ราย พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 1 ราย และนักอาชีวบำบัด จำนวน 1 ราย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการเข้าไปศึกษาสังเกต และสัมภาษณ์ ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดที่เข้ารับการฟื้นฟู มาแล้ว ไม่น้อยกว่า 90 วัน จำนวน 45 ราย
2. การเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ภายในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ลาดหลุมแก้ว ได้แก่ นักสังคมสงเคราะห์ จำนวน 2 ราย นักจิตวิทยา จำนวน 2 ราย พนักงานคุมประพฤติ จำนวน 2 ราย พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 1 ราย นักอาชีวบำบัด จำนวน 1 ราย

ทั้งนี้ผู้ศึกษาจะขออนุญาตผู้ถูกสัมภาษณ์ ทำการอัดเทปด้วยทุกราย และแจ้งให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ทราบด้วยว่า เขามีสิทธิที่จะไม่ให้สัมภาษณ์ได้

สำหรับผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ เนื่องจากการสัมภาษณ์ระดับลึก (Indepth Interview) หลังการถอดเทป ผู้ศึกษาจึงนำเอกสารการถอดเทปไปให้ตรวจสอบการพิมพ์ประกอบในภาคผนวก

ระยะเวลาที่ทำการศึกษา

เดือนพฤษภาคม-เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2551

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลดิบที่ได้จากการสัมภาษณ์มาถอดเทป จากนั้นผู้ศึกษาจึงวิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ เพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ข้อมูลที่จะสะท้อนการให้ความหมายต่อประเด็นต่าง ๆ ของผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ ทักษะ ค่านิยม และการเรียนรู้ เพื่อให้ทราบถึงการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ของเจ้าหน้าที่ ภายในศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด และเพื่อให้ทราบถึงรูปแบบการให้การปรึกษาในงานสังคมสงเคราะห์